

305 Statum Ecclesiae betr[effend]

Die Kirche in dem Dorfe Sütör heißet ad Sanctum Andream, sie ist in einem guthem Stande, von Gemäuer und hat auch biß an dem Spitz einen gemauerten Thurn, mit 2 Glocken, auch einem gemauerten Friedhoff, aber mit etwas ruinirten Gemäuer, und hat diese Kirche als Mater, zu einer Filial, die Kirche von Endröd, item das Capellerl an denen Schloß Klein Häuseln, bei dem Dorf Sütör.

Pfarr-Hoff betr[effend]

Dieser ist an den Gebäu weesen nur in einen mittelmäßige Stande, und wie etwas zu bauen oder zu repariren nöthig ist. So thun die Sütörer l' Theil machen die Endröder Filialisten aber l' Theil. [...]

2008. LXII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / Város és művészet Tanulmányok Askercz Éva 70. születésnapjára / Dávid Ferenc: A süttöri Esterházy kastély és pertinenciája 1760-ban / A forrás eredeti szövege / Schul Hauß betr[effend]

Schul Hauß betr[effend]

Daß Gebäu daran ist noch in einem zimlich guthem Stande [...]

2008. LXII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / Város és művészet Tanulmányok Askercz Éva 70. születésnapjára / Dávid Ferenc: A süttöri Esterházy kastély és pertinenciája 1760-ban / A forrás eredeti szövege / Capelle an denen Schloß Kleinhäuslern betr[effend]

Capelle an denen Schloß Kleinhäuslern betr[effend]

Wer diese allen Anfangs gestiftet, oder gebaut hat, ist niemanden bewust, man glaubet aber, daß diese von den Vorfahren der Süttörer Pauren, wegen sehr oft gewesenenen Viehunfal, dem Heyl. Leonardo zu Ehren, wegen Führbitte der Viech Seuchen abwendunghalber, müße seyn gebauet worden, so gehöret zwar zu dem Dorfe, allein sie hat in dem geringesten kein Beneficium, auser was etwan seltsame Guthäter zu dieser Capelle unterhaltung beytragen. Wie den auch die Schloß Klein Hausler, dieses 760ste Jahr ein holtzernes Thürmel mit einem blechenen Creutz und ein Glöckel beigeschaffet haben.

2008. LXII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / Város és művészet Tanulmányok Askercz Éva 70. születésnapjára / Dávid Ferenc: A süttöri Esterházy kastély és pertinenciája 1760-ban / A forrás eredeti szövege / Nota

Nota

Die Beschreibung von dem Lesvaren Diversorio, in dem Walde Görbe Tilos, und den darin befindlich herrschaftl. Lustgebäuer Mon Becou muß bey einbindung dieses Buches verloren sein[!] gängen. [...]

2008. LXII. ÉVFOLYAM 3. SZÁM / Város és művészet Tanulmányok Askercz Éva 70. születésnapjára / Domonkos Ottó: Egy hímezett szarvasbőr kabát a 18. századból

306 Domonkos Ottó: Egy hímezett szarvasbőr kabát a 18. századból

A Soproni Múzeum e ritkaságszámba menő viseleti darabjáról, mint kesztyűs készítményről, 1960-ban már említést tettem, a Lásbas-házban rendezett állandó kézművesipar-történeti kiállítás katalógusában.¹⁹²⁽¹⁹²⁾ Ezt követően, 1966-ban még sikerült találkoznom az egyik soproni kesztyűs

dinasztia utolsó mesterével, Wrana Jánossal, s közlései alapján egy kisebb tanulmányt készítettem a kesztyűsök munkájáról.¹⁹³⁽¹⁹³⁾ Ott már – szabása alapján –, a „hímzett szarvasbőr frakk” meghatározást adtam e becses viseleti darabnak. Ekkor azonban még nem álltak rendelkezésemre azok a külföldi publikációk, amelyek segítségével most pontosabban el tudom helyezni ezt a ritka tárgyat a nemzetközi viselettörténet összefüggésében.¹⁹⁴⁽¹⁹⁴⁾

1. kép. Szarvasbőr kabát. Soproni Múzeum.
Ltsz. SM Ip.58.39.1

2. kép. A kabát („frakk”) hímzett eleje, 18. sz. 2. fele.

307A soproni szarvasbőr kabát térdig ér, hossza 112 cm. Keskeny állógallérja alatt kezdődik két oldalon a hímzett díszítés, amely hullámvonalban lefut derékig. Az inda vonalához igazodva kilenc pár motívum: makk, toboz, forgórózsa (napkerék – Sonnenrad), továbbá virágfejek: rózsa, tulipán, szegfű követi egymást, végül egy tobozpár zárja a sort. Bravúros, lendületes vonalvezetés jellemzi ezt az egyébként szerény darabot, és ez arra vall, hogy gyakorlott specialista keze alól került ki. A mandzsetták hímzés nélküliek, csak két-két „faalra húzott” bőrgomb teszi elegánsabbá a kabátot. Zsebei nincsenek, rejtett kapsokkal lehet összefogni az elejét egészen combközépig (1. és 2. kép). Mellrésze azonban olyan szűk, hogy talán csak igen vékony ifjú legény viselhette. Nagyobb a valószínűsége, hogy nyitottan, kapcsolás nélkül, frakkszerűen viselte tulajdonosa. Ebben az esetben díszes mellény tartozhatott hozzá, amint ezt a „Képes divattörténet” illusztrációja mutatja a 18. század közepéről. [195\(195\)](#)